

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Miloslava Výborného jako soudce zpravodaje a Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **Politické hnutí NEZÁVISLÍ**, Olomoucká 261/36, Mohelnice, proti odpůrcům: **1) Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, a **2) Ing. Zdeněk Nytra**, Na Hradbách 1922/15, Ostrava, zast. Mgr. Lukášem Seibertem, advokátem se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava, o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb do Senátu Parlamentu České republiky konaných ve dnech 7. a 8. října 2016 (první kolo) a 14. a 15. října 2016 (druhé kolo) ve volebním obvodu č. 70 - Ostrava-město,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 10. 2016 se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti voleb do Senátu Parlamentu České republiky konaných ve dnech 7. a 8. října 2016 (první kolo) a 14. a 15. října 2016 (druhé kolo) ve volebním obvodu č. 70 - Ostrava-město, jakož i neplatnosti hlasování a volby kandidáta, tj. odpůrce 2).

[2] Navrhovatel v odůvodnění svého návrhu uvedl, že odpůrce 2) přihlásil svou kandidaturu jako nezávislý kandidát s doložením příslušné petice dle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále jen „zákon o volbách do Parlamentu“). S odkazem na § 1 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, navrhovatel konstatoval, že odpůrce 2) nemohl kandidovat za žádnou politickou stranu či hnutí, neboť mu v tom bránil existující služební poměr [za porušení tohoto zákazu hrozí příslušníkovi sankce v podobě rozvázání služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 47 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „služební zákon“)]. Odpůrce 2) po úspěchu v prvním kole senátních voleb však veřejně přiznal, že na svou kampaň obdržel 200 000 Kč od Občanské demokratické strany (dále jen „ODS“) a 100 000 Kč od TOP 09. Dle Wikipedie odpůrce 2) finančně podporovala též Strana soukromníků České republiky. Na webových stránkách ODS a TOP 09 je pak výslovně uvedeno, že odpůrce 2) byl kandidátem těchto stran. Odpůrce 2) se tedy dopustil obcházení zákona tím, že deklaroval svou nezávislost, ačkoli skrytě kandidoval za politické strany ODS a TOP 09. Uvedl tedy v prvním kole senátních voleb voliče v omyl.

Následné „přiznání“ v kole druhém pak mělo za cíl podpořit účast voličů těchto stran a pomohlo odpůrci 2) natolik, že ve druhém kole získal o 32,6 % hlasů více než v kole prvním. Nadto se odpůrce 2) dále dopustil hrubého porušení služebního zákona.

[3] Odpůrce 1) ve vyjádření k tomuto návrhu uvedl, že odpůrce 2) byl zaregistrován jako nezávislý kandidát, který jako své povolání uvedl „ředitel Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje“; v jeho kandidatuře nespátřuje porušení zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích ani služebního zákona. Financování volební kampaně nezávislých kandidátů přitom není právem aktuálně regulováno.

[4] Odpůrce 2) ve vyjádření k návrhu uvedl, že není zřejmé, který druh návrhu dle § 90 s. ř. s. navrhovatel podal. Návrh je také částečně opožděný, neboť navrhovatel měl napadnout již samotnou registraci kandidatury odpůrce 2). Dále konstatoval, že k porušení zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích ani služebního zákona nedošlo, neboť se voleb zúčastnil jako nezávislý kandidát; to je ostatně v souladu se stanoviskem státního tajemníka Ministerstva vnitra, které si odpůrce 2) ještě před volbami vyžádal. Odpůrce 2) odmítl, že by voličům podporu ze strany ODS a TOP 09 zatajoval; Strana soukromníků jej nikdy nepodporovala. Závěrem svého vyjádření odpůrce 2) doplnil, že si je vědom vzniklého střetu zájmů způsobeného jeho zvolením a požádal proto Ministerstvo vnitra o odvolání ze služebního místa vrchní rada - ředitel Hasičského záchranného sboru kraje se zařazením u Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje.

[5] Po ověření podmínek řízení přistoupil Nejvyšší správní soud k vlastnímu posouzení návrhu. Dospěl přitom k závěru, že není důvodný.

[6] Pro přezkum voleb používá Nejvyšší správní soud třístupňový algoritmus: v prvním kroku zjišťuje, zda došlo k porušení volebního zákona, ve druhém kroku analyzuje, zda toto porušení mělo vztah k celkovým výsledkům voleb v napadeném obvodu, a ve třetím závěrečném kroku posuzuje, zda je dána zásadní intenzita této zjištěné nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, aby bylo možno důvodně se domnívat, že pokud by k nezákonnému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen (poprvé v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. Vol 6/2004 - 12, č. 354/2004 Sb. NSS). Popsané kroky tohoto algoritmu musí být splněny kumulativně.

[7] Nejvyšší správní soud v této souvislosti předně připomíná, že neplatnosti voleb do Senátu Parlamentu České republiky se lze domáhat jen za podmínky, že je tvrzeno porušení zákona o volbách do Parlamentu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2004, čj. Vol 9/2004-9, č. 470/2005 Sb. NSS).

[8] Navrhovatel spatřuje protiprávnost v tom, že volební kampaň odpůrce 2) coby nezávislého kandidáta byla financována ze strany ODS a TOP 09, čímž mělo dle jeho názoru dojít k obcházení zákona. Již však nekonkretizoval, které ustanovení zákona o volbách do Parlamentu mělo být takto „obcházeno“, resp. porušeno, neboť aktuální právní úprava způsob financování volební kampaně nereguluje. Není-li ovšem zřejmé, jaké konkrétní porušení zákona navrhovatel namítl, neboť porušení neexistujícího zákonného ustanovení namítnout nemohl, schází tu již prvotní předpoklad pro přezkum voleb v prvním kroku zmíněného testu, totiž tvrzení protizákonnosti. Samozřejmě přitom je, že neukládá-li platná právní úprava odpůrci 2) v namítaném směru ničeho, nemohl tento odpůrce žádné ustanovení zákona o volbách do Parlamentu porušit; při absenci úpravy regulující financování volební kampaně nelze odpůrci 2) – jaksi automaticky – klást k tíži, že příspěvek na volební kampaň od shora uvedených politických stran přijal.

[9] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud poznamenává, že není rovněž možné přehlédnout, že odpůrce 2) musel stejně jako kterýkoli jiný nezávislý kandidát (na rozdíl od kandidátů nominovaných politickými stranami a hnutími) spolu s přihláškou k registraci předložit dle § 61 odst. 2 písm. d) zákona o volbách do Parlamentu petici s nejméně tisícem podpisů. Splnění této – poměrně přísné – podmínky přitom představuje významný legitimizační prvek kandidatury nezávislého kandidáta. Peticí je totiž deklarována podpora ze strany občanů vyjadřujících, že si přejí, aby nezávislý kandidát o post senátora usiloval. Spatřovat obcházení zákona o volbách do Parlamentu pouze v tom, že nezávislý kandidát (nikoli v rozporu s účinnou právní úpravou) přijme finanční podporu pro svou volební kampaň ze strany jiných, a to eventuálně i politických subjektů, by tento legitimizační aspekt do značné míry negovalo. Nejvyšší správní soud by tím signatářům petice de facto autoritativně vzkázal, že jako petenti podpořili, aby se senátních voleb zúčastnil volby nehodný kandidát. Podpora kandidatury nezávislého kandidáta nezahrnuje v sobě (a to ani implicitě), jak sugeruje navrhovatel, zákaz přijetí jakékoliv – tedy i finanční – podpory od jiných subjektů.

[10] Opodstatnění nemá ani argumentace, dle níž odpůrce 2) údajně porušil ustanovení služebního zákona. Ani v této souvislosti totiž navrhovatel netvrdí porušení zákona o volbách do Parlamentu, které by jedině bylo způsobilé založit protiprávnost ve smyslu shora uvedeného testu (viz zde odst. [6] a [7]). Navrhovatelem citovaná ustanovení služebního zákona, jejichž porušení se měl odpůrce 2) dopustit, totiž implikují případný negativní důsledek pouze ve vztahu k služebnímu poměru samotnému. Nemohou však mít vliv na posouzení zákonnosti senátních voleb.

[11] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle § 93 odst. 4 s. ř. s., dle něhož žádný z účastníků řízení ve věcech volebních nemá na náhradu nákladů tohoto řízení právo.

[12] Nejvyšší správní rozhodl o návrhu dle § 90 odst. 3 s. ř. s. bez jednání.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2016

Tomáš Langášek
předseda senátu